

Nota Herentals (Noorderwijk) – Zandkapelweg (2019G190)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN TOEGEVOEGD
AAN HET VERSLAG VAN RESULTATEN NA
PROEFSLEUVENONDERZOEK EN LANDSCHAPPELIJK
BODEMONDERZOEK

Peter COSYNS, Bart OOGHE & Rik VAN DE KONIJNENBURG
PeCoARCHEO-rapport 9 | 2019

Nota Herentals (Noorderwijk)- Zandkapelweg (2019G190)

Deel 2: Programma van Maatregelen toegevoegd aan het Verslag van Resultaten na
proefsleuvenonderzoek en landschappelijk bodemonderzoek

© 2019 PeCoARCHEO
Strijdersstraat 47
3000 Leuven
0477/326669
petercosyns@hotmail.com

NUR 682
PeCoARCHEO-rapport 9

Wettelijk depot: D/2019/14.778/9

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

ADMINISTRATIEVE FICHE

1° de projectcode;	2019G190
2° de naam en het adres van de initiatiefnemer;	zie gegevens archeologienota: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/11625
3° de naam van de zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble of zijn vertegenwoordiger, of het equivalent van het rijksregisternummer indien de zakelijkrechthouder burger is van een ander land dan België;	zie gegevens archeologienota: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/11625
4° de naam van de gebruiker van het archeologisch ensemble of zijn vertegenwoordiger	Leidend archeoloog: Rik van de Konijnenburg (opdrachthouder-archeologie – erkend archeoloog OE/ERK/Archeoloog/2015/00041, besluit van de administrateur-generaal dd 18/09/2015) HAASTbvba Rik van de Konijnenburg Zaakvoerder Grauwe Torenwal 6/00/1 3960 Bree Tel: 0496 209 018 e-mail: rik.vandekonijnenburg@telenet.be BTW: BE 0.839.864.008
5° de bewaarplaats van het archeologisch ensemble;	NVT
6° de naam van alle betrokken actoren en specialisten met vermelding van hun rol of functie, inclusief de veldwerkleider, aardkundige, conservator, natuurwetenschapper, geofysicus, materiaaldeskundige en fysisch antropoloog;	Peter Cosyns, (assistent archeoloog – erkend archeoloog OE/ERK/Archeoloog/2019/00009, besluit van de administrateur-generaal dd. 03/06/2019) PeCoARCHEO Strijdersstraat 47, 3000 Leuven Tel: 0477 32 66 69 e-mail: petercosyns@hotmail.com BTW: 717.886.706 Bart Ooghe, (geoloog, pedoloog) Breisemstraat 36, 3300 Tienen b.ooghe@skynet.be Ward Soontjens & Jan Celen (landmeters) Planbureau De Groot & Celen Tongerlostraat 10 2260 Westerlo jan@degroot-celen.be
7° de naam van alle personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering;	NVT
8° met het oog op de toepassing van artikel 5.6.1 van het Onroerenderfgoeddecreet	Overeengekomen offerteprijs: euro (excl. BTW)

van 12 juli 2013: de kostprijs
van het archeologisch
vooronderzoek, exclusief
BTW.

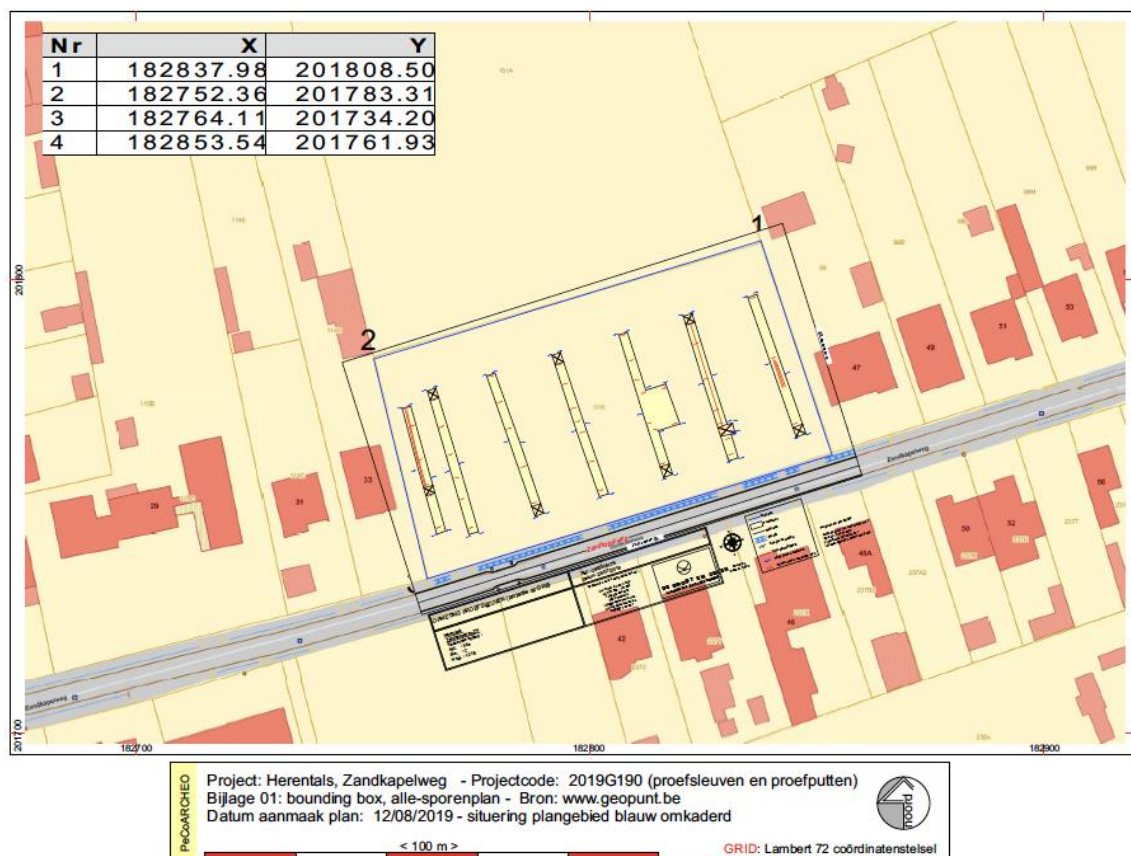
INHOUDSTAFEL

<i>Administratieve fiche</i>	4
<i>Inhoudstafel</i>	6
1. Introductie	7
2. Onderzoeksopdracht	7
3. Besluit van het terreinonderzoek	9
3.1. Proefsleuvenonderzoek	9
3.2. Landschappelijk bodemonderzoek	9
4. Advies voor wenselijke maatregelen	10
5. Onderzoeksstrategie, onderzoeksmethode en -technieken	10
6. Mogelijk vervolgtraject	10
7. Kostenraming en geschatte duur van de voorgestelde maatregelen	11
8. Lijst van figuren	11

1. INTRODUCTIE

Het Programma van Maatregelen van deze nota is uitgewerkt op basis van het Verslag van Resultaten (deel 1) na het uitvoeren van een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek op 24/07/2019 aan de Zandkapelweg te Noorderwijk, deelgemeente van Herentals op het kadastrale perceel Herentals, afdeling 3/Noorderwijk, sectie C, nummer 101B (Figuur 1). Het onderzoek is uitgevoerd overeenkomstig de modaliteiten opgesteld in het Programma van Maatregelen bijgevoegd aan archeologienota 2019E192 na bureauonderzoek:

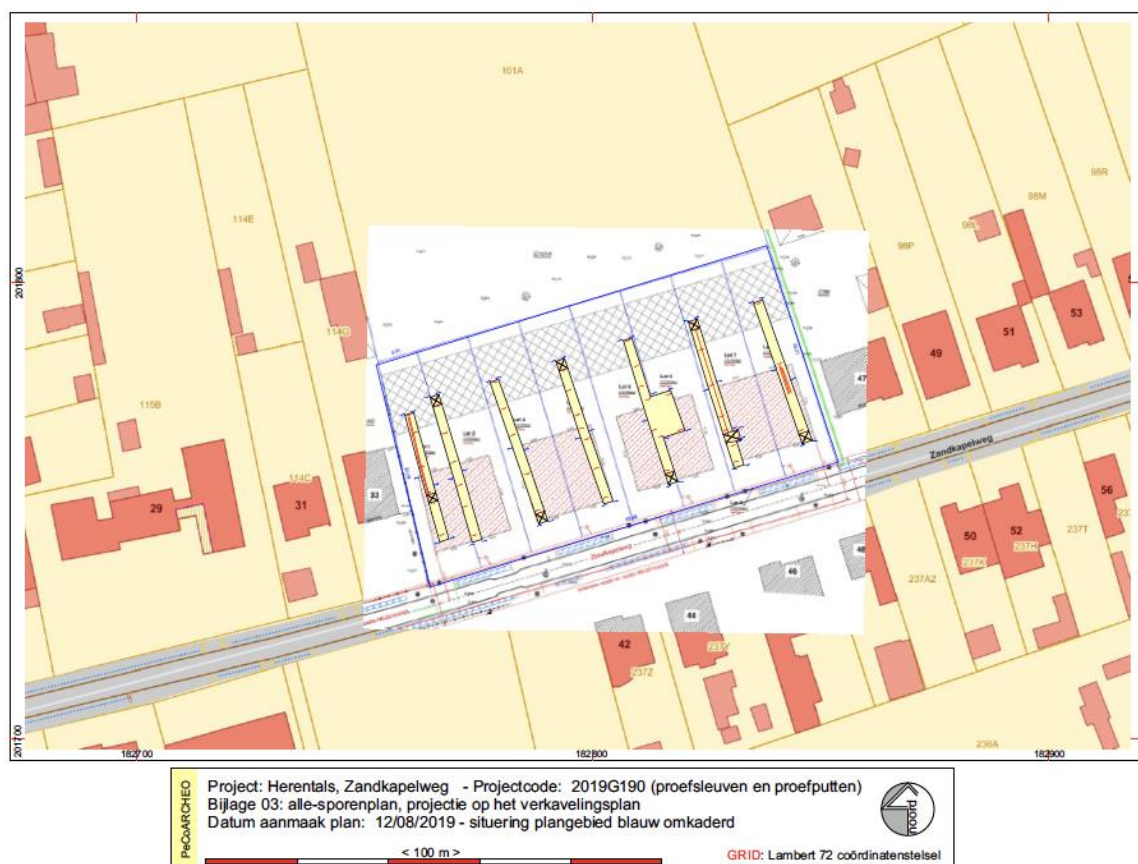
<https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/11625>

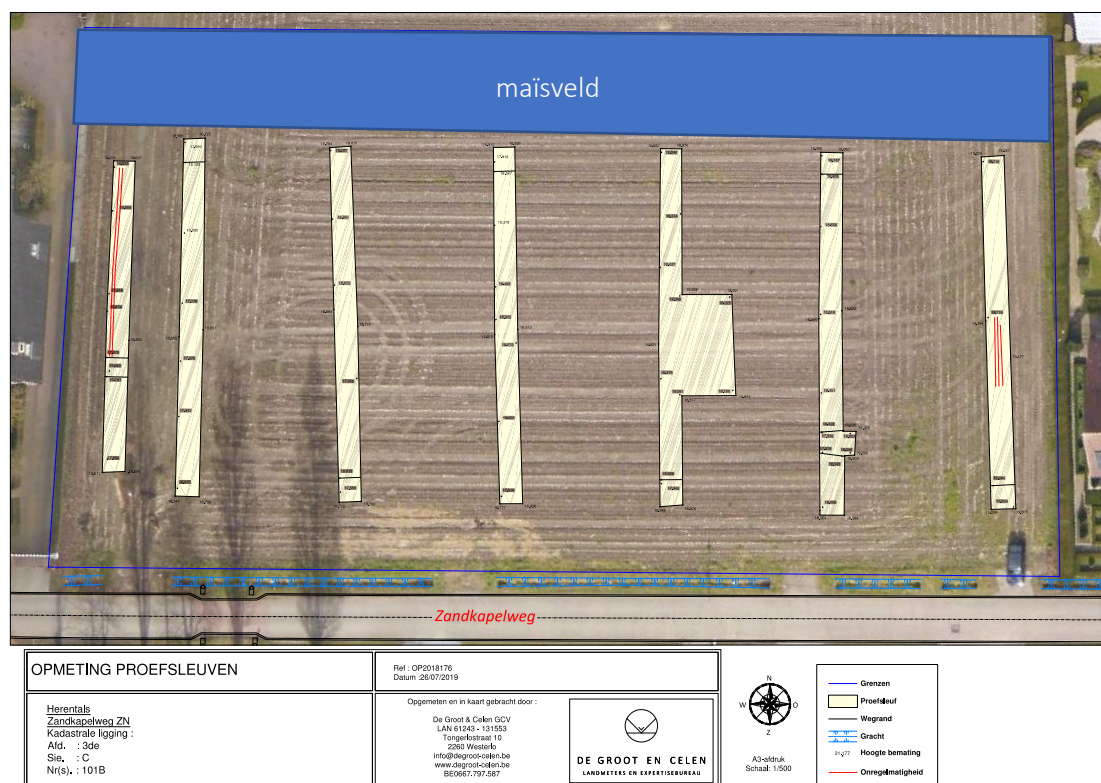
Figuur 1: Bounding-box van het plangebied inclusief het alle-sporenplan in de proefsleuven (bron: plan opgemaakt landmeter De Groot & Celen)

2. ONDERZOEKOPDRACHT

De informatie met betrekking tot de aanleiding van het vooronderzoek is uiteengezet in het Verslag van Resultaten (deel 1), maar we kunnen hier wel meegeven dat het Programma van Maatregelen na het bureauonderzoek (archeologienota 2019E192) het advies bevatte om een proefsleuvenonderzoek te combineren met een landschappelijk bodemonderzoek voor het verwerven van een beter inzicht van het archeologisch potentieel van het plangebied en te komen tot een gefundeerd advies waar een verkaveling van acht loten met HOB-woningen zijn voorzien (Figuur 2).

Figuur 2: Projectie van proefsleuven en kijkvenster op verkavelingsplan aan de Zandkapelweg, Noorderwijk (bron: Planbureau De Groot & Celen)

Figuur 3: Projectie van alle-sporenplan op luchtfoto en aanduiding van zone binnen plangebied dat tijdens terreinonderzoek onderdeel vormde van een maïsveld (bron: geopunt.be)

3. BESLUIT VAN HET TERREINONDERZOEK

3.1. PROEFSLEUVENONDERZOEK

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is beperkt gebleven tot een proefsleuvenonderzoek van zeven sleuven en een kijkvenster. De vooropgestelde onderzoeksvragen die dienden afgetoetst te worden tijdens een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zijn allemaal beantwoord (zie deel 1: Verslag van Resultaten).

Het proefsleuvenonderzoek heeft voldoende aangetoond dat het plangebied geen archeologisch potentieel heeft voor een verdergezet onderzoek te adviseren. Er zijn enkel twee antropogene sporen aangesneden (in sleuven 2 en 7), die bovendien door hun steriele inhoud geen datering konden opleveren. Beide ondiepe greppels lopen parallel met elkaar en liggen haaks op de Zandkapelweg in een min of meer noord-zuid as (Figuur 3). Bij afwezigheid van archeologisch materiaal konden de greppels niet gedateerd worden, maar aangezien de min of meer noord-zuidgeoriënteerde parallel lopende greppels een 68m uit elkaar liggen, komen die greppels overeen met de perceelsgrenzen van perceel 104 op een kaart van Morkhoven-Noorderwijk uit 1658 waarop de gronden en gebouwen aangeduid staan die eigendom waren van de abdij van Tongerlo. Omdat latere kaarten zoals de laat 18de eeuwse Ferraris-kaart in dit gebied veel grotere akkers aangeeft (zie deel 1: Verslag van Resultaten, Figuur 8), lijkt het erop de twee greppels in verband mogen gebracht worden met de mid 17de eeuwse erfinrichting (en eventueel nog ouder) van een lap grond dat in eigendom was van de abdij van Tongerlo.

Verder zijn geen andere archeologische structuren aangetroffen en zijn al helemaal geen vondstconcentraties geregistreerd.

3.2. LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

Het landschappelijk bodemonderzoek is uitgevoerd op woensdag 24 juli 2019 tijdens het uitgraven van de proefsleuven. In totaal zijn zes profielputten gegraven per proefsleuf om antwoorden te genereren op een reeks onderzoeksvragen die werden geformuleerd in het Programma van Maatregelen van archeologienota ID11625:

De bevindingen uit het landschappelijk bodemonderzoek geven aan dat er amper verschillen zijn op te merken tussen de verschillende profielputten. Een belangrijke vaststelling is dat de **Ap-horizonten** overal rechtstreeks rusten op de **C-horizont** of moederbodem van Diestiaan-oorsprong en de **B-horizont** in geen enkele profielput is vastgesteld. De twee voorkomende bodemstructuren vertonen in de profielputten soms verschillen qua dikte afhankelijk van de zone met een steeds dikker en complexer wordende Ap- en C-horizont in zowel westelijke als zuidelijke richting. De bovenste antropogene humus A-horizont is opgebouwd uit een **Ap1-laag** en een **Ap2-laag** hoewel profielput 6 in sleuf 6 eenmalig ook het bestaan van een **Ap3-laag** aantoont in de westelijke zone van het plangebied.

Omdat de profielputten en proefsleufranzen geen aanwijzingen van een B-horizont bezit, is het hoogst onwaarschijnlijk dat het plangebied beschikt over een *in situ* bewaarde steentijdsite. De proefsleuven hebben ook nergens aanwijzingen van steentijdmateriaal zoals losse vondsten opgeleverd.

De aanwezigheid van een archeologische site binnen het plangebied kan met een hoge graad van zekerheid uitgesloten worden op basis van de haast volledige afwezigheid van antropogene structuren, sporen of losse vondsten en de minimale verstoring van de moederbodem door landbouwactiviteiten binnen de zeven proefsleuven en een kijkvenster.

Belangrijk: Op basis van het proefsleuvenonderzoek kan opgemaakt worden dat er zich geen resten van een historisch gebouw bevindt in het zuidwestelijke deel van het plangebied ter hoogte van Zandkapelweg en dat het gebouw te zien op de laat 18de eeuwse Ferraris-kaart vermoedelijk moet gesitueerd worden nabij het kruispunt met Hoogton.

4. ADVIES VOOR WENSELIJKE MAATREGELEN

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem heeft voldoende gegevens verzameld om aan te tonen dat het plangebied geen enkel kennispotentieel bezit op lokaal of regionaal niveau en bijgevolg ook niet in breder perspectief een meerwaarde kan bijbrengen in het archeologisch en/of historisch onderzoek omdat:

1. de goed bewaarde bodem haast volledig steriel is, zal de verstoring van de bodem in functie van de voorziene bouw van acht HOB-woningen binnen het plangebied aan de Zandkapelweg geen impact hebben op het archeologische bodemarchief.
2. het terrein op twee greppels na compleet steriel is en die twee aanwezige archeologische sporen verder geen aanleiding geven tot bijkomend archeologisch onderzoek.

Het advies luidt bijgevolg als volgt: een volledige vrijgave van het plangebied aan de Zandkapelweg aangezien geen verder archeologisch onderzoek hier gefundeerd is. Hierdoor moeten geen bijkomende maatregelen aanbevolen worden met betrekking tot archeologisch vooronderzoek.

Wel dient er gewezen te worden op de wet- en regelgeving die van kracht is betreffende archeologische toevalsvondsten (onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 5.1.4).

5. ONDERZOEKSSTRATEGIE, -METHODE EN -TECHNIEKEN

Niet van toepassing aangezien een archeologisch vervolgonderzoek voor het plangebied aan de Zandkapelweg te Noorderwijk nutteloos is en het terrein mag vrijgegeven worden.

6. MOGELIJK VERVOLGTRAJECT

Niet van toepassing aangezien een archeologisch vervolgonderzoek voor het plangebied aan de Zandkapelweg te Noorderwijk nutteloos is en het terrein mag vrijgegeven worden.

7. KOSTENRAMING EN GESCHATTE DUUR VAN DE VOORGESTELDE MAATREGELEN

Op basis van het syntheseverslag van de resultaten uit het proefsleuvenonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek mag het plangebied vrijgegeven worden en dient dus geen verdergezet archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Omdat geen verdere maatregelen vereist zijn, hoeft ook geen kostenraming of inschatting van de duur van eventuele maatregelen opgesteld te worden.

8. LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Bounding-box van het plangebied inclusief het alle-sporenplan in de proefsleuven (bron: planbureau De Groot & Celen)

Figuur 2: Projectie van proefsleuven en kijkvenster op verkavelingsplan aan de Zandkapelweg, Noorderwijk (bron: Planbureau De Groot & Celen)

Figuur 3: Projectie van alle-sporenplan op luchtfoto en aanduiding van zone binnen plangebied dat tijdens terreinonderzoek onderdeel vormde van een maïsveld (bron: geopunt.be)